

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
20/5333

Vår referanse:
20/140871

Sted, Dato
Oslo, 09.02.2021

HØRINGSSVAR – KRAV TIL VEKTERUTDANNING FOR ANSATTE VED ALARMSENTRALER SOM IKKE FORETAR UTTRYKNING

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 6. november 2020 hvor det etterspørres en vurdering av behovet for vekterutdanning for ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykning. Høringsfristen er 15. februar 2021.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt, Kripos og Politihøgskolen. Politidirektoratet har mottatt høringssvar fra politidistriktene Oslo, Øst, Troms, Innlandet og Trøndelag, samt fra Politihøgskolen. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Kort om høringen

Det er etter lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsloven) krav om vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning. Departementet opplyser at de har mottatt enkelte henvendelser knyttet til kravene til utdanning for denne gruppen ansatte. Det er blant annet tatt til orde for at det er svært kostbart for små bedrifter å utdanne de ansatte til vektere og at det på sikt vil kunne føre til problemer med rekruttering og fleksibilitet til å ansette sommervikarer, studenter mv.

Høringsnotatet punkt 3.3 Politidirektoratet

I høringsnotatet punkt 3.3 vises det til hvilket syn Politidirektoratet har til kravet om vekterutdanning for ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykning. I høringsnotatet framgår det at Politidirektoratet er fagkompetent myndighet for vaktvirksomhet og at departementet i brev 5. september 2019 ba Politidirektoratet om en vurdering av kravene til utdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning, herunder en nærmere vurdering av hvorvidt det kan lempes på kravet til vekterutdanningen for denne gruppen ansatte. Politidirektoratet ga i sitt svar av 17. oktober 2019 uttrykk for at kravene til vekterutdanningen ikke burde endres. Brevet fra Politidirektoratet som begrunner direktoratets syn er nær i sin helhet inntatt i høringsnotatet.

Politidirektoratets merknader

Politidirektoratet fastholder at det ikke bør gis fritak fra krav om vekterutdanning for ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykninger. De mottatte høringssvar fra politidistriktene og Politihøgskolen støtter opp om direktoratets synspunkt og det vises til disse høringssvar.

Politidirektoratet

1 Høringsnotatets hovedinnhold og bakgrunn

Departementet viser i høringsnotatet punkt 1 til bakgrunnen for høringen og det vises der til at det er tatt til orde for at det er svært kostbart for små bedrifter å utdanne de ansatte til vektere og at det på sikt vil kunne føre til problemer med rekruttering og fleksibilitet til å ansette sommervikarer, studenter mv. Direktoratets hovedanførsel til dette er at vaktvirksomhetslovens formål - som blant annet er å sikre god kvalitet på vakttjenester - må veie tyngre enn enkelte virksomheters ønske om redusert kostnadsnivå. Det tillegges også at et redusert krav til utdanning vil virke negativt inn på politiets mulighet til å utøve kontroll av virksomhetene.

4.1 Argumenter for at kravet til vekterutdanning bør opprettholdes

I departementets gjennomgang i høringsnotatet punkt 4.1 av argumenter for at kravet til vekterutdanning bør opprettholdes viser departementet blant annet til vaktvirksomhetslovens formål, til konkurransevridende virkning og til politiets mulighet til å utøve kontroll med virksomheten. Dette er argumenter Politidirektoratet har fremhevet i sitt brev av 17. oktober 2019 og som også de underliggende enheter har trukket frem i denne høringsrunden. Særlig understrekes viktigheten av at alarmoperatørene har vekterutdanning for å sikre kvalitet i vektertjenestene, da de utgjør en sentral del av disse tjenestene.

Når det gjelder kvalitet på vektertjeneste vises det til utdrag fra høringsvarene.

Trøndelag politidistrikt:

"Alarmer det i all hovedsak er snakk om er innbrudd, overfall og brann. Dette er for enhver, kritiske situasjoner å bli utsatt for, med til dels stort skadepotensiale for både mennesker og det materielle.

Alarmoperatøren vil i denne situasjonen være livslinjen for kunden og sin kollega på utrykning. Han/hun vil trolig også være den som må ha første kontakt med nødetater. Det er derfor svært nødvendig med en solid grunnutdanning, slik at vedkommende fokuserer på, videreformidler og forklarer situasjonsbildet ut ifra et kjent fag og operativt tankesett.

Og videre:

Alarmstasjonen er koordinatoren og støtten til både kunder og ansatte i et operativt yrke. Vekterbransjen er fullt operativt i yrke, inkludert alarmoperatøren. Dersom enkelte uttrykker at de "bare sitter der og videreformidler" har de undervurdert sin rolle som koordinator og sikkerhetslinje for sine kolleger."

Oslo politidistrikt:

"Det fremstår som avgjørende for kvaliteten på tjenesten at alarmoperatøren har inngående kunnskap om oppdragene vekterne som skal rykke på alarmsignaler står overfor. Operatøren er bindeleddet mellom vekteren, objektet (kunden) og eventuelt nødetater. Ved reelle hendelser anses kommunikasjon å ha avgjørende betydning for et vellykket utfall. Den uttrykkende vekterens sikkerhet kan bero på korrekt instruering fra alarmstasjonen, noe som forutsetter god kunnskap om vekterens rolle, muligheter og begrensninger (handlingsplan og handlingsrom)."

Troms politidistrikt:

"I tillegg finner vi grunn til å bemerke at det også på steder hvor det er mindre alarmselskaper, da gjerne i mindre byer/tettsteder, fortsatt er behov for at de som benytter seg av tjenesten fra vaktelskapet og vekteren som er ute på oppdrag skal føle seg trygg på at de som arbeider på alarmsentralen har tilstrekkelig kompetanse til å utøve sin del av arbeid på en tilfredsstillende måte. Kvaliteten på tjenesten som alarmselskapene lever bør være så lik som mulig og det vil være vanskelig å sikre dette dersom deler av bransjen får unntak eller lempeligere krav til vekterutdanning. Vi ønsker videre å bemerke at det er den ansatte på alarmsentralen som er i kontakt med øvrig nødetater dersom det skulle bli behov for bistand fra for eksempel politiet. Vi mener dette er med på å understreke viktigheten av den kompetansen vekterutdanningen gir ved håndtering av ulike situasjoner, noe Politidirektoratet også har fremhevet i sitt brev til Justis- og beredskapsdepartementet den 17. oktober 2019."

Politihøgskolen:

"Etter Politihøgskolens syn vil det også ha betydning for samarbeidende etater i forhold til hvilke forventninger man med rimelighet kan ha til vaktvirksomhetene i akutte situasjoner, dersom man lempet på kravene for det personellet det er naturlig å ta kontakt med i en situasjon som nødvendigvis krever samarbeid."

Politidirektoratet vil videre bemerke at politiet er kontrollmyndighet etter vaktvirksomhetsloven og etter vårt syn vil et fritak fra krav om vekterutdanning for denne gruppen kunne virke negativt inn på politiets mulighet for å utøve *kontroll med virksomheten*. Dette har også distriktene trukket frem som argument for å opprettholde kravet om vekterutdanning.

Trøndelag politidistrikt uttaler følgende om dette:

"Vi ser for oss at åpning av redusert utdanning kan bli misbrukt. Det blir billigere å utdanne alarmoperatører med redusert utdanning og kontrolloppgaven med å sikre at operatører da ikke brukes til uttrykning eller andre vaktoppgaver kan bli vanskelig for de respektive politidistrikt å gjennomføre."

Troms politidistrikt uttaler:

"Avslutningsvis bemerker vi at en del av politiets oppgaver er årlig kontroll av vaktelskapene med bakgrunn i innrapportering og det foretas besøkskontroll annet hvert år i Troms politidistrikt. Dersom kravet til utdanning bortfaller for de som ikke bedriver uttrykning i alarmselskapet er vi enig med Politidirektoratet i at dette vil kunne vanskeliggjøre kontrollen av ansatte og hvordan vi kan forsikre oss om at de som mangler utdanning ikke foretar utrykninger. Vår oppfatning er derfor at det ikke bør lempes på kravene til utdanning for de som arbeider i et vekterselskaps alarmsentral selv om utrykning ikke er en del av deres arbeidsoppgaver."

5.1 Det kan lempes på kravet til vekterutdanningen

Departementet tar i høringsnotatets punkt 5.1 opp muligheten for at det kan lempes på kravet til vekterutdanningen. Direktoratet vil til dette vise til det som er anført ovenfor om viktigheten av kvalitet i utøvelse av alarmoperatørens rolle ved utøvelse av vektertjenester. Direktoratet kan ikke se at vekterutdanningen bør reduseres eller på annen måte tilpasses denne gruppen.

Det vises til Oslo politidistrikts uttalelse om dette:

"Vi antar et forkortet utdanningsløp bare vil gi moderat lavere kostnader, og derfor moderat effekt på utfordringene knyttet til rekruttering. I forlengelsen av dette anses kravet om fullverdig vekterutdanning en liten pris å betale for å trygge utrykkende vekteres egensikkerhet og publikums rettssikkerhet, jf. formålsbestemmelsen i vaktvirksomhetsloven."

5.2 Det kan gis dispensasjon fra kravet til vekterutdanning mot oppfyllelse av særskilt fastsatt utdanningskrav

Departementet tar i høringsnotatets punkt 5.2 videre opp muligheten for at det kan gis dispensasjon fra kravet til vekterutdanning mot oppfyllelse av særskilt fastsatt utdanningskrav. Departementet har foreslått at direktoratet kan fastsette slike krav. Umiddelbart er det uklart for direktoratet hvilke fastsatte krav som skulle gi slik dispensasjon. Det vises til direktoratets vurdering under punkt 5.1. Dersom det utelukkende er økonomiske forhold som skal tale for en dispensasjon vil det være vanskelig å finne støtte i lovens formål for å gi dette. Det er i tilfelle departementet som bør gi føringer for hvilke krav som skal stilles. Det tillegges at en dispensasjonsadgang vil kunne gi en uberettiget forventning, da direktoratet med sitt faglige ståsted helt unntaksvis vil gi dispensasjon.

Det er grunn til å forvente at de som etter ordlyden vil oppfylle de fastsatte krav vil søke om dispensasjon. Dette vil kunne medføre at direktoratet vil få en rekke søknader som vil kreve saksbehandlingsressurser uten at tiltaket vil gi merkbar effekt idet lovens formål vil veie tungt i vurderingene og at kvalitet i vaktjenestene og publikums sikkerhet i de fleste tilfeller vil kunne komme til å få avgjørende betydning i de konkrete sakene. I tillegg kan en forvente at også de som ikke faller under bestemmelsens ordlyd i noen grad vil søke.

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
fungerende seksjonssjef

Morten Rustad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

- Høringssvar fra Politihøgskolen av 17. januar 2021
- Høringssvar fra Troms politidistrikt av 8. januar 2021
- Høringssvar fra Innlandet politidistrikt av 8. desember 2020
- Høringssvar fra Øst politidistrikt av 29. desember 2020
- Høringssvar fra Oslo politidistrikt av 25. januar 2021
- Høringssvar fra Trøndelag politidistrikt av 12. januar 2021

POLITIHØGSKOLEN

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 OSLO

NORWEGIAN POLICE UNIVERSITY COLLEGE

Deres referanse:
20/140871

Vår referanse:
20/03186-3

Dato:
17.01.2021

HØRINGSSVAR - KRAV TIL VEKTERUTDANNING FOR ANSATTE VED ALARMSKAPER SOM IKKE FORETAR UTRYKNING

Viser til høringsbrev med vedlegg fra POD av 27.10.2020 og fra JD 6.11.2020.

Politihøgskolen slutter seg til forslaget pkt. 1, hvor dagens ordning videreføres, med krav om vekterutdanning også hva gjelder personell ved alarmsentralene.

Politihøgskolen slutter seg til Politidirektoratets synspunkter for en slik løsning, og viser også til NHO's uttalelse om kompetanseheving i vekterbransjen generelt. En modell der man aksepterer særordninger, med unntak og lettelser, vil ha negative administrative konsekvenser. Etter Politihøgskolens syn vil det også ha betydning for samarbeidende etater i forhold til hvilke forventninger man med rimelighet kan ha til vaktvirksomhetene i akutte situasjoner, dersom man lempet på kravene for det personellet det er naturlig å ta kontakt med i en situasjon som nødvendiggjør samarbeid.

Med hilsen

Nina Skarpenes
rektor

Bodil Haug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Eirik B. Rosø og Ivar J. Flø

Kopi til:
Politidirektoratet v/Morten Rustad

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Troms politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/140871 - 23

Dato:
08.01.2021

Hørings svar - krav til vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning

Troms politidistrikt viser til høring om krav til vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning mottatt 27. november 2020. Det bes om at det foretas en vurdering av behovet for vekterutdanning og om det skal lempes på kravene.

I høringsnotatet fra Justis- og beredskapsdepartementet anser departementet det ikke aktuelt å unnta alarmselskaper fra vaktvirksomhetslovens virkeområde eller at det ikke stilles utdanningskrav til ansatte i vekterselskap som ikke foretar utrykning. De foreslår en løsning hvor omfanget på vekterutdanningen reduseres noe og tilpasses denne gruppen ansatte på en bedre måte, noe som vil kunne redusere den økonomiske belastningen for alarmselskapene i noen grad.

Selv om departementet ikke foreslår å fjerne kravet om utdanning ønsker vi likevel å komme med våre betraktninger til dette dersom det likevel skulle bli vurdert med bakgrunn i øvrig høringsinstansers innspill. Innføres det et unntak vil det kunne skape en uheldig forskjellsbehandling og ulik skjønnsutøvelse, særlig hvis mindre alarmselskaper unntas fra kravet om vekterutdanning for de som ikke rykker ut. Det må i så fall vurderes om det skal angis noe nærmere hvilken størrelse alarmselskapet skal ha for at unntaket fra krav om vekterutdanning skal komme til anvendelse.

I tillegg finner vi grunn til å bemerke at det også på steder hvor det er mindre alarmselskaper, da gjerne i mindre byer/tettsteder, fortsatt er behov for at de som benytter seg av tjenesten fra vaktelskapet og vekteren som er ute på oppdrag skal føle seg trygg på at de som arbeider på alarmsentralen har tilstrekkelig kompetanse til å utøve sin del av arbeid på en tilfredsstillende måte. Kvaliteten på tjenesten som alarmselskapene leverer bør være så lik som mulig og det vil være vanskelig å sikre dette dersom deler av bransjen får unntak eller lempeligere krav til vekterutdanning. Vi ønsker videre å bemerke at det er den ansatte på alarmsentralen som er i kontakt med øvrig nødetater dersom det skulle bli behov for bistand fra for eksempel politiet. Vi mener dette er med på å understreke viktigheten av den kompetansen vekterutdanningen gir ved håndtering av ulike situasjoner, noe Politidirektoratet også har fremhevet i sitt brev til Justis- og beredskapsdepartementet den 17. oktober 2019.

Troms politidistrikt

Post: Postboks 6132, 9291 Tromsø
E-post: post.troms@politiet.no

Tlf: (+47) 77 79 60 00

Org. nr: 974769425
www.politiet.no

Kostanden og lengden på utdanningen som kreves etter loven i dag mener vi ikke er uforholdsmessig store, selv om vi har forståelse for at det kan vanskeliggjøre bruk av vikarer. Troms politidistrikt er enig i departementets vurdering av at det alarmselskaper ikke bør unntas fra vaktvirksomhetsloven eller lempes på kravet til utdanning for de ansatte som ikke foretar utrykning. Vi ønsker i likhet med departementet å trekke frem at hensynene til publikums sikkerhet, vekterens egen sikkerhet og kvaliteten på tjenesten bør veie tyngre enn den kostnad utdanningskravet etter gjeldende lov medfører for alarmselskapene.

Troms politidistrikt mener forslaget om å utvide adgangen i vaktvirksomhetsforskriften § 16 om å vektlegge annen utdanning vil være en bedre løsning enn at det lempes på kravene til utdanning for de som skal arbeide ved alarmsentraler uten å rykke ut ved hendelser. I likhet med departementet mener vi da det bør fastsettes hvilken utdanning eller annen kompetanse som kan veie opp for manglende vekterutdanning.

Avslutningsvis bemerker vi at en del av politiets oppgaver er årlig kontroll av vaktelskapene med bakgrunn i innrapportering og det foretas besøkskontroll annet hvert år i Troms politidistrikt. Dersom kravet til utdanning bortfaller for de som ikke bedriver utrykning i alarmselskapet er vi enig med Politidirektoratet i at dette vil kunne vanskeliggjøre kontrollen av ansatte og hvordan vi kan forsikre oss om at de som mangler utdanning ikke foretar utrykninger. Vår oppfatning er derfor at det ikke bør lempes på kravene til utdanning for de som arbeider i et vekterselskaps alarmsentral selv om utrykning ikke er en del av deres arbeidsoppgaver.

Med hilsen

Astrid Elisabeth Nilsen
Politimester

Per Øyvind Skogmo
Politiinspektør

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler
Andrea Finjord Jensen

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Innlandet politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/140871 - 21

08.12.2020

Hørings svar - krav til vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning

Viser til Politidirektoratets brev av 27.10.2020.

Fra Innlandet politidistrikts ståsted er det ikke ønskelig med endring i kravet til vekterutdanning for ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykning. Av de tre foreslåtte alternativene i høringsnotatets pkt. 5, argumenterer vi derfor for alternativ 1.

Begrunnelsen er hovedsakelig sammenfallende med argumentene fra POD, som er inntatt i høringsnotatet pkt. 3.3. Vi vektlegger særlig at utdanningskravet anses å være i tråd med vaktvirksomhetslovens formål, jf. § 1 bokstavene a, b og c. Å lempe på utdanningskravet for ansatte på alarmsentraler som ikke foretar utrykning er etter vårt syn et skritt bakover når det gjelder å heve kvaliteten innenfor vekterbransjen. Borgernes rettssikkerhet må være det altoverveiende hovedhensynet i denne vurderingen, jf. vaktvirksomhetsloven § 1 bokstav a.

Videre fremhever vi spesielt kontrollhensyn. Vi finner også grunn til å påpeke at selv om utdanningskravet oppleves som en belastning for vakt selskapene, er det snakk om en kortvarig utdanning som bør være et minimumskrav innenfor en bransje som skal trygge folks sikkerhet.

Alternativ 2, om et begrenset utdanningskrav, mener vi er mindre godt fordi en som sitter på alarmsentralen bør ha et overblikk over hele spekteret av vakt tjenester. De kan ikke sammenlignes med ordensvakter, som nå er gitt et begrenset utdanningskrav. Alternativ 3 er heller ikke aktuelt etter vårt syn, særlig da dette vil innebære en merbelastning for det offentlige ved å måtte behandle dispensasjonssøknader i større grad enn i dag. Den allerede eksisterende ordningen med dispensasjon for politiutdannede/studenter anses tilstrekkelig, jf. vaktvirksomhetsforskriften § 16.

Innlandet politidistrikt

Med hilsen

Hilde Skinstad
Forvaltningsjurist

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Øst politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/140871 - 22

Dato:
29.12.2020

Høringsinnspill - krav til vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning

Øst politidistrikt viser til brev fra Politidirektoratet (POD) den 27.10.2020 vedrørende Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat om vaktvirksomhetslovens krav om vekterutdanning for ansatte ved alarmsentraler som ikke foretar utrykning. Departementet ønsker å innhente synspunkter på om kravet til vekterutdanning for denne gruppen ansatte bør opprettholdes, eventuelt reduseres i omfang.

Frist for merknader til POD er den 12.01.2021.

Øst politidistrikts innspill følger under.

Generelle kommentarer

Vi slutter oss til Politidirektoratets argumenter om at det bør stilles krav til full vekterutdanning for personell i et vaktforetak som kun mottar og behandler alarmsignaler fra overfalls- eller innbruddsalarmanlegg. Forslag om å lempe på kravet til vekterutdanning for denne gruppen kan gi varierende kvalitet fra alarmsentraler med vektere som har full vekterutdanning eller vektere med begrenset vekterutdanning. Det viktigste hensynet bør være å sikre lik kvalitet fra alle alarmsentraler, uansett om de foretar utrykning eller ikke. Ansatte bør ha full vekterutdanning med tanke på operatørens kvalitet og forståelse av vekterfaget.

De viktigste argumentene for full vekterutdanning er, etter vårt syn, operatørens forståelse for vekterfaget, at operatørens vurdering av hendelsen er av høy kvalitet, samt at operatørens veiledning ved hendelsen er av høy kvalitet. Operatørens kommunikasjon og samarbeidsevner med andre etater må dessuten være av høy kvalitet. Endelig mener vi at vekterutdanningen sikrer rettssikkerheten til brukerne av alarmsentralen.

Kommentarer til punkt 4.1.4 Politiets mulighet til å utøve kontroll med virksomheten må opprettholdes

Vi mener at det er viktig at politiets kontroll med virksomhetene opprettholdes. Vi mener imidlertid at intervallene kan vurderes endret. Det fremgår av vaktvirksomhetsforskriften § 42

Øst politidistrikt

at kontrollen av vaktforetak gjennomføres som en kombinasjon av dokumentkontroll, vandelskontroll og besøkskontroll, og skal planlegges etter en vurdering av den enkelte virksomhet. I dag skal kontrollen gjennomføres hvert annet år, med mindre det fremkommer opplysninger som tilsier hyppigere kontroll jf. vaktvirksomhetsforskriften § 44. Etter vår erfaring er det mange vaktforetak som ikke har behov for en besøkskontroll hvert annet år grunnet få eller ingen endringer i foretaket fra år til år. Det kan derfor vurderes en forskriftsendring der det åpnes for kontroll hvert fjerde år i nærmere angitte tilfeller.

Kommentarer til punkt 5 Alternative løsninger og endringer

Departementet har foreslått at vaktvirksomhetsforskriften § 8 tredje ledd og § 9 annet ledd kan endres til at ansatte ved alarmselskaper kan gjennomføre samme utdanning som ordensvakter. Vi bemerker imidlertid at forslagenes ordlyd slik de er fremsatt, må endres da alarmsentraler utøver ervervsmessig vaktvirksomhet, ikke egenvakthold, som reguleres i disse bestemmelsene.

I valget mellom endringer i vaktvirksomhetsforskriften §§ 8 og 9 eller endring av vaktvirksomhetsforskriften § 16, mener vi at det beste alternativet er en endring i § 16 der Politidirektoratet kan gi dispensasjon fra kravet om vekterutdanning mot at særskilte fastsatte krav til utdanning er oppfylt.

Vi fastholder imidlertid at ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykning, skal ha full vekterutdanning.

Med hilsen

Eli Fryjordet
Politiinspektør

Elin Grøttjord
Politiadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Politidirektoratet
Postboks 2090 Vikta
0125 Oslo

Oslo politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/139803 - 2

Dato:
25.01.2021

Høringsuttalelse - Krav til vekterutdanning for ansatte ved alarmselskaper som ikke foretar utrykning

Det vises til høringsnotat 06.11.20 fra Justis- og beredskapsdepartementet om lettelse i utdanningskravet for alarmoperatører ansatt i alarmselskaper som ikke selv foretar utrykning på alarmer.

Vi er kjent med at hørings-saken også er sendt fra Politidirektoratet til samtlige politidistrikter i den hensikt å samordne besvarelsene fra politietaten. Beklageligvis har denne oversendelsen blitt feilfordelt hos oss, med den følge at vi ikke har klart å overholde svarfristen. Hovedtrekkene i vår formening om saken er formidlet muntlig til Juridisk forvaltningsseksjon hos dere, men sendes likevel skriftlig her i håp om at det fortsatt er tid til å bli tatt i betraktning.

Det fremgår av høringsnotatet at argumentet for en lettelse i utdanningskravet er økonomisk motivert, for derigjennom å gjøre det lettere for små og mellomstore bedrifter å rekruttere alarmoperatører.

Vi mener det er viktig å opprettholde kravet om full vekterutdanning for alarmoperatører, og støtter Politidirektoratets begrunnelse i brev 05.09.19 til departementet. Brevet er referert til i høringsnotatet.

Det fremstår som avgjørende for kvaliteten på tjenesten at alarmoperatøren har inngående kunnskap om oppdragene vekterne som skal rykke på alarmsignaler står overfor. Operatøren er bindeleddet mellom vekteren, objektet (kunden) og eventuelt nødetater. Ved reelle hendelser anses kommunikasjon å ha avgjørende betydning for et vellykket utfall. Den uttrykkende vekterens sikkerhet kan bero på korrekt instruering fra alarmstasjonen, noe som forutsetter god kunnskap om vekterens rolle, muligheter og begrensninger (handlingsplan og handlingsrom).

Vi mener operatørfunksjonen i seg selv forutsetter vekterutdanning. Kompetansekravet til alarmoperatører bør derfor gjelde uavhengig av om alarmselskapet forestår utrykning med egne ansatte eller ikke.

Oslo politidistrikt

I høringsnotatets pkt. 5 lister departementet opp tre alternative løsninger for kompetansekrav til alarmoperatører. Under samme punkt utelukkes et alternativ som helt fritar alarmoperatører fra kompetansekrav. Vi antar et forkortet utdanningsløp bare vil gi moderat lavere kostnader, og derfor moderat effekt på utfordringene knyttet til rekruttering. I forlengelsen av dette anses kravet om fullverdig vekterutdanning en liten pris å betale for å trygge utrykkende vektteres egensikkerhet og publikums rettssikkerhet, jf. formålsbestemmelsen i vaktvirksomhetsloven.

At størrelsen på selskapet skal være bestemmende for hvilke kompetansekrav som gjelder anses direkte uheldig og konkurransevridende. Uheldig i den forstand at redusert kompetansekrav vil gå på bekostning av formålet om å ivareta publikums rettssikkerhet og sikre god kvalitet på vakttjenester. En alarmoperatør antas å måtte ivareta de samme oppgavene uavhengig av størrelsen på foretaket. Vi anser også at en slik differensiering vil komplisere politiets kontroll av virksomhetene, jf. lovens § 1 c).

Oppsummert støtter Oslo politidistrikt Politidirektoratets begrunnelse i brev 05.09.19 til Justis- og beredskapsdepartementet. Vaktvirksomhetslovens formål bør veie tyngre enn bedriftenes økonomiske situasjon og ønske om redusert kostnadsnivå.

Med hilsen

Thomas Kveen
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Trøndelag politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

20/140871 - 26

12.01.2021

HØRINGSINNSPILL – KRAV TIL UTDANNING AV ALARMOPERATØRER SOM IKKE FORETAR UTRYKNING

Trøndelag politidistrikt viser til høringsskriv av 27.10.2020 om krav til utdanning av alarmoperatører som ikke foretar utrykning, deres ref 20/140871.

Umiddelbart sier Trøndelag politidistrikt seg svært enig i Politidirektoratets uttalelse av 17.10.2019 til Justisdepartementet. En alarmoperatør har etter vår mening behov for full vekterutdanning, selv om vedkommende ikke foretar utrykning. I stedet burde det vært utformet en tilleggsutdanning nettopp for alarmoperatører på linje med ledsager og verditransport.

Det er også tydelig nedfelt i Lov om Vaktvirksomhet § 2 bokstav e at det ikke bare er utrykning til alarmsignal som er definert som vaktteneste, men også de som mottar eller behandler signaler fra overfalls- eller innbruddsalarmanlegg. Lovgiver har altså sidestilt disse oppgavene som separate og likeverdige vakttenester. En antar at denne formuleringen i loven er tuftet på godt grunnarbeid, både i innstillinger og øvrige forarbeider.

Historisk sett er "alarm" i forbindelse med vekterbransjen magert omtalt. I Ot.prp.nr 84 (86-87) bemerkes det at vaktbransjen burde undersøke sine alarmer nærmere før politiet ble tilkalt. Man hadde feilalarmer til politiet i fokus:

Ot.prop.nr 84 (1986-87) pkt 10 ang § 6 forskriftshjemmelen:

" I medhold av § 6 kan det gis bestemmelser om formidling av utløst alarm til politiet. Det kan bl.a. bli stilt krav om at forholdet må undersøkes nærmere før politiet varsles. Hensikten med slike regler er å redusere de falske alarmene som inngår til politiet. På grunn av § 1 første ledd vil forskriften bare gjelde ervervsmessig vaktvirksomhet, om ikke departementet i medhold av § 1 annet ledd bestemmer noe annet."

Fra vaktseleksjonsutvalget oppnevnt av Justisdepartementet den gang, ble det av hensyn til vekternes sikkerhet foreslått at det burde stilles minimumskrav til kommunikasjonsutstyr, vaktentral og reaksjonsapparat. Justiskomiteen tok ikke forslaget til følge, men fokuserte på politiets bryderi med feilalarmer. I FOR – 1989-08-25 -832 ble feilalarmer inntatt i § 10 under gebyrer, men vekternes sikkerhets hensyn eller kundenes trygghet ble igjen oversett:

Trøndelag politidistrikt

Post: Postboks 2475 Torgarden, 7005 Trondheim
E-post: post.trondelag@politiet.no

Tlf: (+47) 73 89 90 90

Org. nr: 983998631
www.politiet.no

"§ 10. Gebyrer

For tillatelse til å utøve eller inngå avtale om vaktvirksomhet innen et distrikt betales forskuddsvis et grunngebyr tilsvarende 20 ganger rettsgebyret til den myndighet som gir tillatelsen. I tillegg betales et gebyr tilsvarende 3 ganger rettsgebyret for hvert politidistrikt hvor virksomheten skal utøves. Ved endringer i virksomheten som medfører at ny tillatelse må gis, jfr særlig lovens § 3, jfr. § 1, betales et gebyr tilsvarende 3 ganger rettsgebyret.

Hver gang feilalarm utløses ved alarm terminert til politiet, eller politiet rykker ut på grunn av feilalarm meldt fra en vaktvirksomhet, betaler virksomheten et gebyr tilsvarende 2 ganger rettsgebyret til politimyndighet som nevnt i § 2, annet ledd."

Endelig i Ot.prp 54 1999 -2000 pkt 9.5 ble bakvaktsordning med bakgrunn i vekternes sikkerhet tatt på alvor og en ser en utvikling der vekterbransjens profesjonalitet vokser. Politiet ser helt klart nytten av dette, noe POD`s pålegg om samarbeidsavtaler med vaktvirksomhetene vitner om. Dagens formålsparagraf gjenspeiler også intensjonen om å heve kvaliteten på vakttjenester. Ett tydelig ledd i dette var å sikre at utøvere av vaktoppgaver hadde kvalitativt god utdanning.

En kjede er ikke sterkere enn sitt svakeste ledd. Det innebærer at alle ledd må heve sin kompetanse tilsvarende hverandre, for å forstå hverandre og for å stole på hverandre dersom en kritisk situasjon skulle oppstå.

Alarmer det i all hovedsak er snakk om er innbrudd, overfall og brann. Dette er for enhver, kritiske situasjoner å bli utsatt for, med til dels stort skadepotensiale for både mennesker og det materielle.

Alarmoperatøren vil i denne situasjonen være livslinjen for kunden og sin kollega på utrykning. Han/hun vil trolig også være den som må ha første kontakt med nødetater. Det er derfor svært nødvendig med en solid grunnutdanning, slik at vedkommende fokuserer på, videreformidler og forklarer situasjonsbildet ut ifra et kjent fag og operativt tankesett.

Man visste og måtte forstå at en kvalitetsheving i utdanningsnivå ville medføre ekstra kostnader for de enkelte virksomheter. Økonomiske hensyn for enkelte i eller deler av bransjen, kan ikke gang på gang stoppe intensjonen om en profesjonell vekterbransje som politiet i sin hverdag nyter godt av. Formålet er nedfelt i lov, den skal bl.a. heve kvalitet på vakttjenester.

Alarmstasjonen er koordinatoren og støtten til både kunder og ansatte i et operativt yrke. Vekterbransjen er fullt operativt i yrke, inkludert alarmoperatøren. Dersom enkelte uttrykker at de "bare sitter der og videreformidler" har undervurdert sin rolle som koordinator og sikkerhetslinje for sine kolleger.

Vi legger ved de arbeidsoppgaver som er opplistet i stillingsannonse for alarmoperatør i Securitas og Relisec som eksempel:

Beskrivelse av arbeidsoppgaver ved alarmsentralen (de kaller det selv operasjonssentralen) hos Securitas:

- ✓ *Mottar og aksjonerer på alarmer*
- ✓ *Administrerer og fjernbetjener adgangskontroll og alarmanlegg*
- ✓ *Videreformidler meldinger via direkte telefonlinjer til nødetater*

- ✓ *Logger henvendelser fra kunden som kunden selv kan benytte videre i sitt HMS-arbeid*
- ✓ *Beredskapstelefon - sørger for riktig aksjonering og varsling ved kriser og nødsituasjoner for våre kunder*
- ✓ *Vakttelefon - tar imot og håndterer henvendelser på vegne av våre kunder etter kontortid. Det sikrer økt tilgjengelighet og kundeservice for deres kunder igjen.*
- ✓ *Andre formidlings- og sentralbordtjenester for våre kunder. Eksempelvis viderekobles kundens telefon til oss etter stengetid, og vi fungerer som et sentralbord utenfor egen telefontid.*
- ✓ *Overvåker, bistår og dirigerer Securitas' egne vektere slik at de får best mulig forutsetninger for å løse oppgaver for våre kunder*

Utlyst alarmoperatørstilling Relisec pr nov 2020:

- ✓ *Behandle alarmer og iverksette aksjoner*
- ✓ *Callsenter/ formidlingstjenester*
- ✓ *Formidle utrykninger*
- ✓ *Sentralbordtjeneste*
- ✓ *Tilkalling av nødetater*
- ✓ *Være et bindeledd mellom ReliSec og kunde/publikum/egne ansatte*
- ✓ *Vektterrunder, innlåsnings-tjeneste, bomiljøvakt m.m*

Dette kan være en uheldig fragmentering og utvanning av hele vekterbegrepet. I sterk kontrast til de intensjoner om det anerkjennende løft som vekteryrket skulle få gjennom økt kompetanse og samarbeidsavtaler med politiet.

I tillegg vekker dette en bekymring for nok en gråsoner og mulighet for å utnytte denne. Fra tidligere så man dette da "egenvakthold" ble definert. Foretak hevdet å utføre "egenvakthold" for å omgå lovverket om tillatelse til vaktvirksomhet. Derfor ble også egenvakthold inntatt i loven, på linje med ervervsmessig vaktvirksomhet. Så differensierte man vekter utdanning og ordensvaktutdanning, noe som har ført til en stadig voksende "vertsrolle" hos utesteder som det ikke er grunnlag for å gi pålegg om godkjent vakthold. Men der verden i realiteten oppfattes som vakt av publikum.

Vi ser for oss at åpning av redusert utdanning kan bli misbrukt. Det blir billigere å utdanne alarmoperatører med redusert utdanning og kontrolloppgaven med å sikre at operatører da ikke brukes til uttrykning eller andre vaktoppgaver kan bli vanskelig for de respektive politidistrikt å gjennomføre.

Trøndelag politidistrikt er sterkt imot en slik reverserende utvikling og mener at alarmoperatører skal inneha full vekterutdanning og være iført uniform som alle andre vektere.

Med hilsen

Monica Tranø
Politioverbetjent

Roy-Inge Ratvold Horgøien
Seksjonssjef FUF

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.